

پاسخنامه تحلیلی آزمون دکتری ۱۴۰۱ حقوق جزا و جرم‌شناسی

تنظیم: رضا محفوظی (دانشجوی دکتری حقوق جزا و جرم‌شناسی دانشگاه تهران و مدرس دانشگاه)

آیین دادرسی کیفری

۲۶. فردی پس از ارتکاب کلاهبرداری (با مجازات یک تا هفت سال حبس و جزای نقدی معادل مال تحصیل شده) در تهران، جهت مخفی کردن منشأ پول مبادرت به پول‌شویی (با مجازات قانونی حبس درجه ۴ و جزای نقدی معادل مال موضوع پول‌شویی) در اصفهان و شیراز می‌کند. کدام دادگاه صالح به رسیدگی است؟

(۱) تهران، چون محل وقوع جرم منشأ است.

(۲) اصفهان یا شیراز، هرکدام زودتر شروع به رسیدگی نمایند.

(۳) به علت وقوع جرم در هر سه شهر، دادگاه‌های هر سه شهر صالح هستند.

(۴) نسبت به جرم منشأ، تهران و نسبت به پول‌شویی، اصفهان و شیراز صالح هستند.

پاسخ: گزینه ۲ صحیح است؛ مطابق ماده ۳۱۰ قانون آدک «متهم در دادگاهی محاکمه می‌شود که جرم در حوزه آن واقع شود. اگر شخصی مرتکب چند جرم در حوزه‌های قضایی مختلف گردد، رسیدگی در دادگاهی صورت می‌گیرد که مهم‌ترین جرم در حوزه آن واقع شده باشد. چنانچه جرائم ارتكابی از حیث مجازات مساوی باشد، دادگاهی که مرتکب در حوزه آن دستگیر شود، به همه آن‌ها رسیدگی می‌کند. در صورتی که متهم دستگیر نشده باشد، دادگاهی که ابتدا تعقیب در حوزه آن شروع شده است، صلاحیت رسیدگی به تمام جرائم را دارد.» بنابراین از آنجایی که فرد سه جرم در صلاحیت دادگاه کیفری دو انجام داده است و مجازات دو جرم پول‌شویی در اصفهان و شیراز از مجازات کلاهبرداری در تهران شدیدتر است، دادگاه اصفهان یا شیراز هرکدام زودتر شروع به رسیدگی نمایند، صالح به رسیدگی به هر سه جرم می‌باشند.

۲۷. دادگاه در خصوص یک جرم مبادرت به صدور قرار موقوفی تعقیب به دلیل نسخ مجازات قانونی می‌نماید. پس از تجدیدنظرخواهی، دادگاه تجدیدنظر عقیده به عدم مجرمانه بودن رفتار طبق قانون سابق دارد. دادگاه تجدیدنظر چه اقدامی انجام می‌دهد؟

(۱) قرار موقوفی تعقیب را نقض بلا ارجاع می‌کند.

(۲) قرار موقوفی تعقیب را نقض و مبادرت به صدور قرار منع تعقیب می‌نماید.

(۳) قرار موقوفی تعقیب را تائید و موضوع عدم مجرمانه بودن رفتار، طبق قانون سابق را تذکر می‌دهد.

(۴) قرار موقوفی تعقیب را نقض و با ارشاد دادگاه بدوی، پرونده را برای صدور قرار مقتضی به دادگاه بدوی ارسال می‌کند.

پاسخ: هرچند پاسخنامه گزینه ۲ را صحیح دانسته اما هیچکدام از گزینه‌ها صحیح نیستند؛ مطابق بند ت ماده ۴۵۰ قانون آدک «اگر عملی که محکوم‌علیه به اتهام ارتکاب آن محکوم شده به فرض ثبوت، جرم نبوده یا به لحاظ شمول عفو عمومی و یا سایر جهات قانونی متهم قابل تعقیب نباشد، رأی مقتضی (برائت یا موقوفی تعقیب) صادر می‌کند.» (رد گزینه ۳ و ۴) دقت داشته باشید نقض بلا ارجاع مختص دیوان عالی کشور است (رد گزینه ۱) و همچنین هیچگاه دادگاه تجدیدنظر استان قرار منع تعقیب صادر نمی‌نماید (بنگرید به آیین دادرسی کیفری دکتر هادی رستمی صفحه ۳۲۹ و جلد دوم آیین دادرسی کیفری دکتر علی خالقی ۲ صفحه ۱۵۱) (رد گزینه ۲). بنابراین در این مورد دادگاه تجدیدنظر باید رأی برائت صادر کند که در هیچ‌یک از گزینه‌ها وجود ندارد.

۲۸. بازپرس در ضمن تحقیق، ارتکاب جرمی قابل گذشت توسط پسر ۱۶ ساله را کشف می‌کند که مرتبط با جرم در حال بررسی نیست. وی چه اقدامی انجام می‌دهد.

(۱) مراتب را به دادستان اطلاع می‌دهد.

(۲) مراتب را به رئیس حوزه قضائی و بزه‌دیده اطلاع می‌دهد.

(۳) مراتب را به رئیس دادگاه اطفال و نوجوانان اطلاع دهد.

(۴) مراتب را به بزه‌دیده اطلاع داده و در صورت شکایت او پرونده را به دادگاه اطفال و نوجوانان ارسال می‌دارد.

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است؛ مطابق ماده ۹۹ قانون آدک «هرگاه بازپرس ضمن تحقیق، جرم دیگری را کشف کند که با جرم اول مرتبط نباشد و بدون شکایت شاکی نیز قابل تعقیب باشد، اقدامات لازم را طبق قانون برای حفظ آثار و علائم وقوع جرم و جلوگیری از فرار یا مخفی شدن متهم به عمل می‌آورد و همزمان مراتب را به دادستان اطلاع می‌دهد و در صورت ارجاع دادستان، تحقیقات را ادامه می‌دهد. تبصره- چنانچه جرم کشف‌شده از جرائمی باشد که با شکایت شاکی قابل تعقیب است، مراتب در صورت امکان، توسط دادستان به نحو مقتضی به اطلاع بزه‌دیده می‌رسد.» بنابراین از آنجایی که جرم قابل گذشت، بازپرس باید مطابق تبصره ماده ۹۹ قانون آدک به دادستان اطلاع دهد و دادستان نیز به نحو مقتضی به اطلاع بزه‌دیده رساند.

۲۹. الف مبادرت به جعل برخی داده‌های رایانه‌ای می‌نماید. داده‌های جعلی در سندج از وی کشف می‌شود. دادسرای سندج چه اقدامی را انجام می‌دهد؟

(۱) بدون امکان صدور قرار تأمین صرفاً تحقیقات مقدماتی را تا مشخص شدن محل وقوع جرم انجام می‌دهد و پس از آن قرار عدم صلاحیت به شایستگی آن مرجع صادر می‌کند.

(۲) تحقیقات مقدماتی را انجام داده و پس از صدور قرار جلب به دادرسی و کیفرخواست، در صورت مشخص شدن محل وقوع جرم، پرونده را به آن دادگاه ارسال می‌دارد.

(۳) تحقیقات مقدماتی را انجام می‌دهد. در صورت مشخص شدن محل وقوع جرم، قرار عدم صلاحیت به شایستگی آن مرجع صادر نموده و در غیر این صورت قرار مقتضی صادر می‌کند.

۴) تحقیقات مقدماتی را تا پایان ادامه داده و به دلیل ماهیت جرم رایانه‌ای، فارغ از مشخص شدن محل وقوع جرم، پرونده را با صدور کیفرخواست به دادگاه سنندج ارسال می‌دارد.

پاسخ: گزینه ۳ صحیح است؛ مطابق ماده ۶۶۵ قانون آدک «چنانچه جرم رایانه‌ای در صلاحیت دادگاه‌های ایران در محلی کشف یا گزارش شود، ولی محل وقوع آن معلوم نباشد، دادسرای محل کشف مکلف است تحقیقات مقدماتی را انجام دهد. در صورتی که محل وقوع جرم مشخص نشود، دادسرا پس از اتمام تحقیقات مبادرت به صدور قرار و در صورت اقتضاء صدور کیفرخواست می‌کند و دادگاه مربوط نیز رأی مقتضی را صادر می‌کند.»

۳۰. کدام مورد شامل اعاده دادرسی توسط رئیس قوه قضائیه نمی‌شود؟

(۱) گزارش اصلاحی ناظر به موضوع حقوقی پرونده کیفری پس از تقدیم دادخواست حقوقی

(۲) آرای شورای حل اختلاف در امور کیفری

(۳) قرارهای دیوان عالی کشور

(۴) قرار منع تعقیب دادسرا

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است؛ مطابق ماده ۴۷۷ قانون آدک «در صورتی که رئیس قوه قضائیه رأی قطعی صادره از هریک از مراجع قضایی را خلاف شرع بین تشخیص دهد، با تجویز اعاده دادرسی، پرونده را به دیوان عالی کشور ارسال تا در شعبی خاص که توسط رئیس قوه قضائیه برای این امر تخصیص می‌یابد رسیدگی و رأی قطعی صادر نماید. شعب خاص مذکور مبنیاً بر خلاف شرع بین اعلام شده، رأی قطعی قبلی را نقض و رسیدگی مجدد اعم از شکلی و ماهوی به عمل می‌آورند و رأی مقتضی صادر می‌نمایند. تبصره ۱- آراء قطعی مراجع قضایی (اعم از حقوقی و کیفری) شامل احکام و قرارهای دیوان عالی کشور، سازمان قضایی نیروهای مسلح، دادگاه‌های تجدیدنظر و بدوی، دادسراها و شوراهای حل اختلاف می‌باشند. تبصره ۲- آراء شعب دیوان عالی کشور در باب تجویز اعاده دادرسی و نیز دستورهای موقت دادگاه‌ها، اگر توسط رئیس قوه قضائیه خلاف شرع بین تشخیص داده شود، مشمول احکام این ماده خواهد بود.»

۳۱. الف به اتهام ارتکاب جرم تعزیری درجه ۶ به صورت غیابی به تحمل یک سال حبس محکوم می‌شود. در پی اعتراض وی در مرحله رسیدگی وخواهی دادگاه ایشان را به تحمل یک سال و نیم حبس محکوم می‌نماید. محکوم‌علیه نسبت به رأی صادره اعتراض می‌کند. در صورت رعایت مقررات دادرسی و وجود دلیل کافی برای اثبات مجرمیت، دادگاه تجدیدنظر صرفاً نسبت به تشدید مجازات چه تصمیمی اتخاذ می‌کند؟

(۱) رأی صادره را نقض و می‌تواند متهم را به یک سال حبس یا کمتر از آن محکوم کند.

(۲) رأی صادره را نقض و پرونده را برای رسیدگی مجدد به دادگاه صادرکننده‌ی آن ارجاع می‌دهد.

(۳) ضمن تأیید رأی صادره مکلف است مجازات تعیین شده را از یک سال و نیم به یک سال اصلاح کند.

۴) مجازات مزبور فی نفسه از موارد نقض رأی نبوده و دادگاه تجدیدنظر با لحاظ سایر جهات قانونی می‌تواند رأی صادره را تأیید کند.

پاسخ: گزینه ۴ صحیح است؛ هرچند برخی معتقدند طبق نظریه اداره حقوقی استفاده از حق واخواهی نباید مجوز تشدید مجازات محکوم‌علیه تلقی گردد؛ اما به نظر می‌رسد با توجه به اثر اسقاطی واخواهی دادگاه در رسیدگی مجدد اختیار تشدید مجازات را دارد و از این باب فرد امکان تجدیدنظرخواهی ندارد.

۳۲. دستور دادستان در ضبط وثیقه با چه شرایطی قابل اجراست؟

۱) پس از قطعیت و با صدور اجرائیه به وسیله اجرای احکام کیفری مطابق مقررات اجرای احکام مدنی

۲) پس از قطعیت و با صدور اجرائیه به وسیله اجرای احکام کیفری مطابق مقررات اجرای احکام کیفری

۳) پس از قطعیت و بدون صدور اجرائیه به وسیله اجرای احکام کیفری مطابق مقررات اجرای احکام مدنی

۴) پس از قطعیت و بدون صدور اجرائیه به وسیله اجرای احکام کیفری مطابق مقررات اجرای احکام کیفری

پاسخ: گزینه ۳ صحیح است؛ مطابق ماده ۲۳۰ قانون آدک «متهمی که برای او قرار تأمین صادر و خود ملتزم شده یا وثیقه گذاشته است، در صورتی که حضورش لازم باشد، احضار می‌شود و هرگاه ثابت شود بدون عذر موجه حاضر نشده است، در صورت ابلاغ واقعی اخطاریه، وجه التزام تعیین شده به دستور دادستان اخذ و یا از وثیقه سپرده شده معادل وجه قرار ضبط می‌شود. چنانچه متهم، کفیل معرفی کرده یا شخص دیگری برای او وثیقه سپرده باشد به کفیل یا وثیقه گذار اخطار می‌شود که ظرف یک ماه متهم را تحویل دهد. در صورت ابلاغ واقعی اخطاریه و عدم تحویل متهم، به دستور دادستان، حسب مورد، وجه‌الکفاله اخذ و یا از وثیقه، معادل وجه قرار، ضبط می‌شود. دستور دادستان پس از قطعیت، بدون صدور اجرائیه در اجرای احکام کیفری و مطابق مقررات اجرای احکام مدنی اجرا می‌شود.»

۳۳. الف سرباز وظیفه در کرمانشاه مشغول انجام خدمت است. در زمان مرخصی در ایلام به وی اعلام می‌شود یگان محل خدمت او به کردستان منتقل شده است و باید پس از اتمام مرخصی خود را به آن محل معرفی نماید. ایشان از معرفی خود به یگان جدید خودداری نموده و طبق مقررات فراری محسوب شده و سپس در ایلام دستگیر می‌شود. تحقیقات مقدماتی این جرم بر عهده چه مرجعی است؟

۱) دادسرای عمومی و انقلاب ایلام

۲) دادسرای نظامی ایلام

۳) دادسرای نظامی کرمانشاه

۴) دادسرای نظامی کردستان

پاسخ: هرچند پاسخنامه گزینه ۴ را صحیح دانسته است؛ اما به نظر می‌رسد گزینه ۲ صحیح باشد؛ مطابق ماده ۶۱۱ قانون آدک «یگان‌های نظامی و انتظامی مکلف‌اند گزارش فرار کارکنان وظیفه تحت امر خود را بلافاصله به حوزه وظیفه عمومی اعزام‌کننده، دژبان مربوط و فرماندهی انتظامی محل سکونت افراد مزبور اعلام نمایند. تبصره- مأموران انتظامی و دژبان نظامی مربوط موظف‌اند کارکنان وظیفه فراری موضوع این ماده را پس از شناسایی، برابر مقررات دستگیر و به دادسرای نظامی محل دستگیری تحویل دهند.»

۳۴. الف به اتهام خیانت در امانت در دادگاه کیفری دو محکوم می‌شود. در پی اعتراض وی پرونده در دادگاه تجدیدنظر استان مطرح می‌شود. دادگاه تجدیدنظر اعتقاد دارد رفتار ارتكابی سرقت است. در این صورت چه تصمیمی اتخاذ می‌کند؟

(۱) در مورد خیانت در امانت، حکم برائت صادر می‌کند و پرونده جهت رسیدگی به سرقت به دادگاه کیفری دو ارسال می‌شود.

(۲) پس از نقض حکم صادره و تشکیل جلسه دادرسی و تفهیم اتهام جدید و رعایت سایر ضوابط دادرسی حکم مقتضی صادر می‌کند.

(۳) چون سرقت جرم سنگین‌تر است و دادگاه تجدیدنظر حق تشدید مجازات ندارد، ضمن اصلاح عنوان اتهام، رأی را عیناً تأیید می‌کند.

(۴) چون در مورد سرقت کیفرخواست صادر نشده است، پس از صدور حکم برائت در مورد خیانت در امانت، پرونده را جهت صدور کیفرخواست به دادسرا ارسال می‌کند.

پاسخ: گزینه ۲ صحیح است؛ مطابق بند ث ماده ۴۵۰ قانون آدک «... هرگاه جرم از جرائم مستوجب مجازات‌های حدود، قصاص و جرائم غیرعمدی مستوجب بیش از نصف دیه و یا جرائم تعزیری درجه چهار و پنج باشد به طور مطلق و در جرائم تعزیری درجه شش و هفت در صورت محکومیت به حبس و در سایر جرائم در صورت اقتضاء، دادگاه تجدیدنظر با صدور دستور تعیین وقت رسیدگی، طرفین و اشخاصی را که حضورشان ضروری است احضار می‌کند...»

۳۵. الف پسری ۱۴ ساله به اتهام آدم‌ربایی به عنف (با مجازات قانونی حبس درجه ۴) تحت تعقیب قرار می‌گیرد. تحقیقات مقدماتی این جرم به عهده چه مرجعی است؟

(۱) دادگاه کیفری دو

(۲) دادسرای نوجوانان

(۳) دادگاه اطفال و نوجوانان

(۴) دادگاه کیفری یک ویژه رسیدگی به اتهام نوجوانان

پاسخ: گزینه ۳ صحیح است؛ مطابق تبصره ۱ ماده ۲۸۵ قانون آدک «تحقیقات مقدماتی تمامی جرائم افراد زیر پانزده سال به‌طور مستقیم در دادگاه اطفال و نوجوانان به عمل می‌آید و دادگاه مذکور کلیه وظایفی را که طبق قانون بر عهده ضابطان دادگستری و دادر است انجام می‌دهد.»

۳۶. الف رئیس اداره راهداری و حمل و نقل شهرستان کرج است. وی علیه ب در رودبار مرتکب جرم نشر اکاذیب می‌شود. پس از ارتکاب جرم، وی از سمت خود عزل شده و متعاقباً ب علیه وی شکایت کیفری مطرح می‌کند. دادرای کدام حوزه قضایی صالح به رسیدگی به اتهام نشر اکاذیب است؟

(۱) رودبار

(۲) کرج

(۳) رشت

(۴) تهران

پاسخ: گزینه ۳ صحیح است؛ با توجه به این که الف مدیر سازمان دولتی است، مطابق ماده ۳۰۸ قانون آدک دادرای صالح، دادرای مرکز استان محل وقوع جرم می‌باشد. ماده ۳۰۸ قانون آدک «رسیدگی به اتهامات مشاوران وزیران، بالاترین مقام سازمان‌ها، شرکت‌ها و مؤسسه‌های دولتی و نهادها و مؤسسه‌های عمومی غیردولتی، مدیران کل، فرمانداران، مدیران مؤسسه‌ها، سازمان‌ها، ادارات دولتی و نهادها و مؤسسه‌های عمومی غیردولتی استان‌ها و شهرستان‌ها، رؤسای دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی، شهرداران مراکز شهرستان‌ها و بخشداران، حسب مورد، در صلاحیت دادگاه‌های کیفری مرکز استان محل وقوع جرم است، مگر آنکه رسیدگی به این اتهامات به موجب قوانین خاص در صلاحیت مراجع دیگری باشد.» همچنین دقت داشته باشید مطابق ماده ۳۰۹ قانون آدک «صلاحیت دادگاه برای رسیدگی به جرائم اشخاص موضوع مواد (۳۰۷) و (۳۰۸) این قانون، اعم از آن است که در زمان تصدی سمت‌های مذکور یا قبل از آن مرتکب جرم شده باشند.»

۳۷. کدام یک از جرائم زیر قابل رسیدگی در حوزه قضایی بخش نیست؟

(۱) دایر کردن مرکز فحشا (با مجازات قانونی یک تا ده سال)

(۲) نگهداری کمتر از یک گرم شیره تریاک (با مجازات قانونی ۵۰ میلیون ریال جزای نقدی)

(۳) اخلال در نظم و آرامش عمومی با هیاهو و حرکات غیرمعتارف (با مجازات حبس سه ماه تا یک سال و تا ۷۴ ضربه شلاق)

(۴) حمل یکصد لیتر مشروبات الکلی دست‌ساز (با مجازات قانونی شش ماه تا یک سال حبس و تا ۷۴ ضربه شلاق و جزای نقدی به میزان ۵ برابر ارزش عرفی مشروبات)

پاسخ: گزینه ۲ صحیح است؛ مطابق ماده ۲۹۹ قانون آدک «در صورت ضرورت به تشخیص رئیس قوه قضاییه در حوزه بخش، دادگاه عمومی بخش تشکیل می‌شود. این دادگاه به تمامی جرائم در صلاحیت دادگاه کیفری دو رسیدگی می‌کند.» بنابراین دادگاه بخش صلاحیت رسیدگی به جرائمی که در صلاحیت دادگاه انقلاب هستند، دارا نیست و طبق بند پ ماده ۳۰۳ تمامی جرائم مربوط به مواد مخدر از جمله نگهداری این مواد در صلاحیت دادگاه انقلاب می‌باشد. دقت کنید که تنها قاچاق (واردات و صادرات) مشروبات الکلی در صلاحیت دادگاه انقلاب است و ساخت و حمل و نگهداری آنان در صلاحیت دادگاه کیفری دو می‌باشد.

۳۸. صدور قرار اناطه کیفری در خصوص کدام گزینه ممنوع است؟

(۱) ادعای وجود نسب در تصرف عدوانی ترکه

(۲) ادعای نفی ولد در اتهام ترک انفاق اقارب

(۳) ادعای موقتی بودن عقد نکاح توسط روح در اتهام ترک انفاق زوجه

(۴) ادعای نماینده قانونی نبودن مرتکب جرم به وسیله وکیل شخص حقوقی در دفاع از شخص حقوقی

پاسخ: گزینه ۴ صحیح است؛ ادعای نسب، نفی ولد و نکاح باید توسط دادگاه حقوقی بررسی گردد و به همین علت صدور قرار اناطه ضروری به نظر می‌رسد.

۳۹. بازپرس دادسرای عمومی و انقلاب به یک شرکت ارائه‌دهنده خدمات میزبانی دستور می‌دهد که داده‌های اطلاعاتی کاربر خاصی را که نزد شرکت وجود دارد، حفاظت کند. شرکت مزبور با بیان اینکه اشتراک خاتمه یافته و داده‌های اطلاعاتی را بیش از پانزده روز نمی‌تواند نگهداری کند، دستور بازپرس را اجرا نمی‌کند. دستور بازپرس مبنی بر نگهداری داده‌ها بیش از ۱۵ روز چه حکمی دارد؟

(۱) در صورتی که دستور بازپرس ناظر داده‌های شخصی نباشد، لازم‌الاجرا بوده و در غیر این صورت لازم‌الاجرا نمی‌باشد.

(۲) به دلیل مغایر بودن دستور صادره با قرارداد و تعهد شرکت میزبان، اجرای آن توسط شرکت خلاف قانون است.

(۳) دستور بازپرس برای تحقیق در امر کیفری بوده و برای شرکت ارائه‌دهنده خدمات میزبانی الزامی است.

(۴) دستور بازپرس به شرکت ارائه‌دهنده خدمات میزبانی خلاف قانون و غیر قابل اجراست.

پاسخ: گزینه ۳ صحیح است؛ مطابق ماده ۶۶۹ قانون آدک «هرگاه حفظ داده‌های رایانه‌ای ذخیره‌شده برای تحقیق یا دادرسی لازم باشد، مقام قضائی می‌تواند دستور حفاظت از آن‌ها را برای اشخاصی که به نحوی تحت تصرف یا کنترل دارند صادر کند...»

۴۰. نوجوانی ۱۷ ساله به اتهام محاربه تعقیب شده و علیه وی کیفرخواست صادر می‌شود. کدام دادگاه صالح به رسیدگی است؟

(۱) دادگاه انقلاب

(۲) دادگاه کیفری یک

(۳) دادگاه اطفال و نوجوانان

(۴) دادگاه کیفری یک ویژه رسیدگی به جرائم نوجوانان

پاسخ: گزینه ۴ صحیح است؛ مطابق ماده ۳۱۵ قانون آدک «جرائم مشمول صلاحیت دادگاه کیفری یک و همچنین انقلاب در مواردی که با تعدد قاضی رسیدگی می شود اگر توسط افراد بالغ زیر هجده سال تمام شمسی ارتکاب یابد در دادگاه کیفری یک ویژه رسیدگی به جرائم نوجوانان رسیدگی و متهم از کلیه امتیازاتی که در دادگاه اطفال و نوجوانان اعمال می شود، بهره مند می گردد.» دقت کنید که هیچ گاه رسیدگی به جرائم افراد زیر ۱۸ سال در دادگاه انقلاب صورت نمی گیرد.

جزای عمومی

۴۱. تعیین مجازات تکمیلی در کدام مورد موافق با قانون است؟

(۱) تعیین ده سال منع از اقامت در محل وقوع اختلاس ده میلیارد ریالی

(۲) تعیین ممنوعیت از دریافت خدمات برق به مدت یک سال در بزه استفاده غیرمجاز از برق

(۳) ممنوعیت از داشتن دسته چک به مدت دو سال در صدور چک بلامحل به مبلغ کمتر از ده میلیون ریال

(۴) تعیین یک سال انفصال از شغل قضا به عنوان مجازات اصلی و شش ماه به عنوان مجازات تکمیلی در بزه امتناع از انجام وظایف قانونی

پاسخ: گزینه ۳ صحیح است؛ مطابق ماده ۲۳ قانون مجازات اسلامی اصولاً مدت مجازات تکمیلی بیش از دو سال نیست، (رد گزینه ۱) ممنوعیت از دریافت خدمات برق جزء موارد مجازات تکمیلی نیست (رد گزینه ۲) و چنانچه مجازات تکمیلی و مجازات اصلی از یک نوع باشد، فقط مجازات اصلی مورد حکم قرار می گیرد. (رد گزینه ۴)

۴۲. در کدام مورد شروع به ارتکاب جرم محقق است؟

(۱) الف از ب می خواهد که مال ج را با آزار و اذیت برباید ولی ب به اشتباه با آزار و اذیت مال د را می رباید.

(۲) دو نفر اجتماع و تبانی می کنند که مرتکب آدم ربایی شوند و به این منظور وسیله نقلیه فراهم می کنند ولی با آگاهی پلیس موفق به انجام عملیات خود نمی شوند.

(۳) فردی با مانور متقلبانه خود را وکیل معرفی و شماره حساب به قربانی می دهد و مقرر می شود قربانی وجهی به حساب وی واریز کند ولی قربانی به توصیه دوستش انصراف می دهد و وکیل دیگری انتخاب می کند.

۴) کارمندی که با آماده کردن میوه گندیده و نشستن در صندلی ردیف جلو، قصد اهانت و پرتاب میوه به سمت رئیس اداره را در هنگام سخنرانی دارد ولی گوینده اعلام می کند رئیس بیمار است و به جای وی معاونش سخنرانی می کند.

پاسخ: گزینه ۳ صحیح است؛ در شروع به جرم فرد باید وارد عملیات اجرایی یا رکن مادی جرم گردد و بدون انصراف ارادی نتواند آن جرم را انجام دهد. (رد گزینه ۱ و ۴) دقت کنید که در آدم ربایی شروع عملیات اجرایی با شروع به جابجایی قربانی صورت می گیرد (رد گزینه ۲).

۴۳. الف با فریب ب، ج را ثروتمند و مدام در حال سفر معرفی می کند و منزل ج را معد سرقت معرفی می کند. ب با مراجعه به منزل ج و بالا رفتن از دیوار متوجه حضور ج و نیز ثروتمند نبودن وی می شود. با این حال مالی از حیاط وی می رباید. الف مشمول کدام عنوان است؟

۱) مسئول ناشی از رفتار غیر

۲) معاون

۳) سبب اقوی از مباشر

۴) فاقد وصف مجرمانه

پاسخ: گزینه ۲ صحیح است؛ مطابق ماده ۱۲۶ قانون مجازات اسلامی «اشخاص زیر معاون جرم محسوب می شوند: الف- هرکس، دیگری را ترغیب، تهدید، تطمیع، یا تحریک به ارتکاب جرم کند یا با دسیسه یا فریب یا سوءاستفاده از قدرت، موجب وقوع جرم گردد.» بنابراین با توجه به آن که این سرقت با معد سرقت معرفی کردن منزل ج توسط الف و فریب ب صورت گرفته است، الف می تواند معاون در این سرقت باشد.

۴۴. خودروی تولیدی یک شرکت خودروسازی دچار حریق شده و راننده صدمه می بیند. در بررسی به عمل آمده، نمی توان نماینده قانونی مقصر را یافت ولیکن به کاربردن وسیله نامناسب در سیستم سوخت رسانی در زمان تولید علت حادثه ذکر می شود. در خصوص دریافت دیه چه حکمی صادر می شود؟

۱) به دلیل انتساب صدمه به شخص حقوقی، دیه از شخص حقوقی قابل مطالبه است.

۲) در صورت عدم امکان تعیین نماینده قانونی مقصر، دیه از شخص حقوقی یا صندوق تأمین خسارت های بدنی قابل مطالبه نیست.

۳) دیه از شخص حقوقی قابل مطالبه نبوده و تنها در صورت بیمه بودن اتومبیل، دیه از صندوق تأمین خسارت های بدنی پرداخت می شود.

۴) در صورت احراز انتساب صدمه به شخص حقوقی و مشخص نشدن نماینده قانونی مقصر، دیه از صندوق تأمین خسارت های بدنی قابل پرداخت است.

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است؛ مطابق تبصره ماده ۱۴ قانون مجازات اسلامی «چنانچه رابطه علیت بین رفتار شخص حقوقی و خسارت وارد شده احراز شود، دیه و خسارت، قابل مطالبه خواهد بود.»

۴۵. در مورد کدام یک از احکام قانون اقدامات تأمینی ۱۳۳۰ در قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۲ حکمی پیش‌بینی نشده است؟

(۱) ضبط اشیائی که ابزار ارتکاب جرم بوده یا در نتیجه جرم حاصل شده باشد.

(۲) تعهد تهدیدکننده و ارائه وجه‌الضمان از سوی وی به تقاضای تهدیدشده

(۳) نگهداری مجرم مجنون دارای حالت خطرناک در محل مناسب

(۴) اخراج بیگانه محکوم از کشور پس از تحمل مجازات

پاسخ: گزینه ۲ صحیح است؛ ضبط اشیا در ماده ۲۱۵، نگهداری مجنون در ماده ۱۵۰ و اخراج بیگانه در ماده ۲۳ قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۲ پیش‌بینی شده است.

۴۶. دختر هشت‌ساله‌ای مرتکب زنا با فرد بالغ می‌شود. کدام گزینه در مورد رفتار دختر صحیح است؟

(۱) در صورت اثبات کمال عقل، تنها به نگهداری در کانون اصلاح و تربیت محکوم می‌شود.

(۲) در صورت اثبات درک و کمال عقل محکوم به حد می‌شود.

(۳) به اقدامات تأمینی و تربیتی مقرر در قانون محکوم می‌شود.

(۴) مسئولیتی ندارد و واکنشی نسبت به او اعمال نمی‌شود.

پاسخ: گزینه ۳ صحیح است؛ مطابق تبصره ۲ ماده ۸۸ قانون مجازات اسلامی «هرگاه نابالغ مرتکب یکی از جرائم موجب حد یا قصاص گردد در صورتی که از دوازده تا پانزده سال قمری داشته باشد به یکی از اقدامات مقرر در بندهای (ت) و یا (ث) محکوم می‌شود و در غیر این صورت یکی از اقدامات مقرر در بندهای (الف) تا (پ) این ماده در مورد آنها اتخاذ می‌گردد.» دقت داشته باشید اگر فرد زیر ۹ سال جرم تعزیری انجام دهد، مسئولیتی ندارد و واکنشی نسبت به او اعمال نمی‌شود.

۴۷. الف به عنوان مدیرعامل شرکت ب که دارای گردش مالی بالغ بر ده میلیارد تومان در سال است، در راستای منافع شرکت، در یک سال چهار بار مرتکب خیانت در امانت (با مجازات قانونی سه ماه تا یک سال و نیم حبس) با عایدی جمعاً بیست میلیون تومان می‌شود. کدام مجازات در خصوص شرکت قابل تعیین است؟

(۱) انحلال

(۲) جزای نقدی

پاسخ: گزینه ۴ صحیح است؛ در رابطه با مجازات شخص حقوقی دقت داشته باشید که جزای نقدی در صورتی داده می‌شود که جرم دارای مجازات جزای نقدی باشد تا بتوان آن را مطابق ماده ۲۱ قانون مجازات اسلامی دو تا چهار برابر نمود که در این مسئله این‌گونه نیست (رد گزینه ۲)؛ انحلال و مصادره نیز مطابق ماده ۲۲ قانون مجازات اسلامی در جایی داده می‌شود که شخص حقوقی برای ارتکاب جرم، به وجود آمده یا با انحراف از هدف مشروع نخستین، فعالیت خود را منحصرأ در جهت ارتکاب جرم تغییر داده باشد. (رد گزینه ۱ و ۳)

۴۸. مجازات دو شریک در ایراد صدمه‌ی بدنی غیرعمدی به نحو تسبیب کدام است؟

(۱) هر یک به پرداخت دیه به نسبت میزان تقصیر و حداکثر مجازات تعزیری در قانون محکوم می‌شود.

(۲) هر یک به پرداخت دیه به نسبت تأثیر رفتار و نصف مجازات تعزیری فاعل مستقل محکوم می‌شود.

(۱) هر یک به پرداخت نصف دیه و نصف حداکثر مجازات تعزیری در قانون محکوم می‌شود.

(۱) هر یک به پرداخت نصف دیه و مجازات تعزیری فاعل مستقل محکوم می‌شود.

پاسخ: گزینه ۴ صحیح است؛ در رابطه با شرکت در جرم مطابق ماده ۱۲۵ قانون مجازات اسلامی «هر کس با شخص یا اشخاص دیگر در عملیات اجرائی جرمی مشارکت کند و جرم، مستند به رفتار همه آن‌ها باشد خواه رفتار هر یک به تنهایی برای وقوع جرم کافی باشد خواه نباشد و خواه اثر کار آنان مساوی باشد خواه متفاوت، شریک در جرم محسوب و مجازات او مجازات فاعل مستقل آن جرم است.» در مورد جرائم غیرعمدی نیز چنانچه جرم، مستند به تقصیر دو یا چند نفر باشد مقصران، شریک در جرم محسوب می‌شوند و مجازات هر یک از آنان، مجازات فاعل مستقل آن جرم است. تبصره- اعمال مجازات حدود، قصاص و دیات در مورد شرکت در جنایت با رعایت مواد کتاب‌های دوم، سوم و چهارم این قانون انجام می‌گیرد.» در رابطه با دیه دقت داشته باشید مطابق ماده ۵۳۳ قانون مجازات اسلامی «هرگاه دو یا چند نفر به نحو شرکت سبب وقوع جنایت یا خسارتی بر دیگری گردند به طوری که آن جنایت یا خسارت به هر دو یا همگی مستند باشد، به طور مساوی ضامن می‌باشند.» بنابراین دیه تقسیم می‌شود ولی مجازات تعزیری هر یک مجازات تعزیری فاعل مستقل جرم است.

۴۹. توبه در کدام جرم باعث سقوط مجازات اصلی و جایگزینی مجازات دیگر است؟

(۱) قذف

(۲) زنا به عنف

(۳) زنا مستوجب جلد

۴) محاربه چنانچه توبه قبل از دستگیری محارب باید.

پاسخ: گزینه ۲ صحیح است؛ مطابق تبصره ۲ ماده ۱۱۴ قانون مجازات اسلامی «در زنا و لواط هرگاه جرم به عنف، اکراه و یا با اغفال بزه دیده انجام گیرد، مرتکب در صورت توبه و سقوط مجازات به شرح مندرج در این ماده به حبس یا شلاق تعزیری درجه شش یا هر دو آن‌ها محکوم می‌شود.» در سایر موارد توبه باعث سقوط مجازات به صورت کلی می‌شود.

۵۰. جرمی صرفاً دارای جزای نقدی نسبی به میزان سه تا شش برابر عواید حاصل از جرم است. کدام حکم درباره‌ی آن صادق است.

(۱) شروع به جرم آن قابل کیفر نیست.

(۲) معاونت در این جرم قابل مجازات نیست.

(۳) مرور زمان تعقیب آن بر اساس میزان عایدی از جرم تعیین می‌شود.

(۴) چنانچه عواید حاصل از جرم بیش از یکصد میلیون ریال باشد، مجازات قابل تعلیق نیست.

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است؛ مطابق رأی وحدت رویه شماره ۷۵۹ «مجازات جرائمی که طبق قانون جزای نقدی نسبی است با توجه به حکم مقرر در تبصره ۳ ماده مورد اشاره، تعزیر درجه هفت محسوب می‌شود.» همچنین طبق بند ت ماده ۱۲۷ قانون مجازات اسلامی در معاونت در جرائم موجب تعزیر، معاون به یک تا دو درجه پایین‌تر از مجازات جرم ارتكابی محکوم می‌شود (رد گزینه ۲) مرور زمان تعقیب مطابق ماده ۱۰۵ ارتباطی به میزان عایدی از جرم ندارد (رد گزینه ۳) و از آنجایی که در سؤال تصریح به اقتصادی بودن جرم نشده است، قابل تعلیق یا غیرقابل تعلیق بودن آن نیز ربطی به عواید حاصل از جرم مطابق ماده ۴۷ قانون مجازات اسلامی ندارد (رد گزینه ۴) اما مطابق ماده ۱۲۲ قانون مجازات اسلامی شروع به جرم در جرائم درجه هفت امکان‌پذیر نیست.

۵۱. کدام گزینه در خصوص حبس درجه هشت صحیح است؟

(۱) در صورتی که جرم سیاسی باشد، قابل تعلیق نخواهد بود.

(۲) در مقام تخفیف، قابل تبدیل به جزای نقدی یا شلاق درجه هشت می‌باشد.

(۳) توبه در جرم مستوجب این حبس، باعث تبدیل مجازات به جزای نقدی درجه هشت است.

(۴) بدون رضایت شاکی خصوصی و یا وجود جهات تخفیف به جایگزین حبس تبدیل می‌شود.

پاسخ: گزینه ۴ صحیح است؛ مطابق ماده ۴۷ قانون مجازات اسلامی مانعی برای تعلیق در جرائم سیاسی وجود ندارد (رد گزینه ۱) در جرم درجه هشت تخفیف داده نمی‌شود؛ زیرا مطابق ماده ۶۵ این حبس الزاماً به جایگزین حبس تبدیل می‌شود؛ (رد گزینه ۲) و همچنین توبه مطابق ماده ۱۱۵ قانون مجازات اسلامی در جرائم درجه هشت منجر به سقوط کلی مجازات می‌شود (رد گزینه ۳)؛

اما مطابق رأی وحدت رویه ۷۴۶ در مواردی که صدور جایگزین حبس الزامی می‌باشد (مانند حبس درجه هشت) نیازی به گذشت شاکی یا وجود جهات تخفیف نمی‌باشد.

۵۲. فردی به عنوان مجازات اصلی صرفاً به محرومیت از حقوق اجتماعی به مدت ۵ سال محکوم می‌شود. پس از طی این مدت از کدام حق به صورت دائم محروم می‌شود؟

(۱) تصدی معاونت رئیس‌جمهور

(۲) عضویت در هیئت منصفه و امنا

(۳) داوطلب شدن در انتخابات شوراهای شهر و روستا

(۴) پس از طی این مدت، از تمامی حقوق اجتماعی برخوردار می‌شود.

پاسخ: گزینه ۴ صحیح است؛ مطابق ماده ۲۵ قانون مجازات اسلامی مجازات محرومیت از حقوق اجتماعی دارای مجازات تبعی و محرومیت از حقوق اجتماعی نمی‌باشد.

۵۳. کدام جرم مستمر محسوب می‌شود؟

(۱) عدم ثبت ازدواج دائم

(۲) باقی ماندن در سامانه‌ی رایانه دیگری پس از ورود غیرمجاز

(۳) سه بار توهین در رسانه‌ها به شخصی در سه روز متوالی

(۴) افترا مادامی که مرتکب نتواند صحت اسناد را ثابت نماید.

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است؛ جرم مستمر جرمی است که فعل یا ترک فعل در یک لحظه و مدت کوتاه تحقق نیافته؛ بلکه لازمه تحقق آن استمرار مادی در زمان است. گزینه‌های ۲ و ۳ و ۴ آنی محسوب می‌شوند؛ اما با توجه به اینکه، ثبت واقعه ازدواج یک تکلیف قانونی برای زوج است، تا زمانی که این تکلیف انجام نگیرد، بزه عدم ثبت واقعه ازدواج استمرار دارد و جرم مستمر محسوب می‌گردد.

۵۴. الف با جعل سند، ملک ب را به عنوان مال خود معرفی و با استفاده از سند مجعول مربوطه، ملک مزبور را به ج که به مالک نبودن الف ناآگاه است در عوض دریافت پنج میلیارد تومان می‌فروشد. کدام مورد در خصوص وصف رفتارهای الف صحیح است؟

(۱) تعدد نتیجه است.

(۲) تعدد مادی است.

(۳) تعدد معنوی است.

(۴) مجموع جرائم قانوناً یک عنوان مجرمانه دارد.

پاسخ: گزینه ۲ صحیح است؛ الف در این مثال مرتکب جعل، استفاده از سند مجعول و انتقال مال غیر شده است که این سه جرم مشمول مقررات تعدد مادی جرم می‌باشند.

۵۵. عقیده زیر متعلق به کدام اندیشمند و از چه مکتبی است؟

«در مفهوم مستقیم و بلا واسطه، این دزد، جاعل و قاتل است که خالق واقعی عذابی است که کیفر آن‌ها می‌باشد. این‌ها خود سازندگان زندان‌ها و برپاکنندگان چوبه دار هستند.»

(۱) بنتام، دفاع اجتماعی

(۲) لمبروزو، اصالت تحصیل

(۳) دومستر، عدالت مطلق

(۴) گاروفالو، دفاع اجتماعی جدید

پاسخ: گزینه ۳ صحیح است.

۵۶. الف مرتکب جرم کلاهبرداری و جرم سلب آزادی شخصی افراد ملت شده است. دادگاه برای جرم اول وی را به هفت سال حبس و دو میلیارد ریال جزای نقدی و رد مال و برای جرم دوم به سه سال انفصال از خدمت و محرومیت از مشاغل حکومتی و سه سال حبس حکم می‌دهد. علاوه بر رد مال، کدام مجازات (ها) اجرا می‌شود؟

(۱) هفت سال حبس و دو میلیارد ریال جزای نقدی

(۱) هفت سال حبس و سه سال انفصال از خدمت و محرومیت از مشاغل حکومتی

(۱) ده سال حبس و دو میلیارد ریال جزای نقدی و سه سال انفصال از خدمت و محرومیت از مشاغل حکومتی

(۱) هفت سال حبس و دو میلیارد ریال جزای نقدی و سه سال انفصال از خدمت و محرومیت از مشاغل حکومتی

پاسخ: گزینه ۴ صحیح است؛ مطابق بند ح ماده ۱۳۴ قانون مجازات اسلامی «هرگاه در قانون برای جرمی یکی از مصادیق مجازات‌های مندرج در مواد (۲۳) یا (۲۶) این قانون به‌عنوان مجازات اصلی مقرر شده باشد، آن مجازات در هر صورت اجرا می‌شود، حتی اگر مربوط به مجازات غیر اشد باشد» بنابراین علاوه بر مجازات اشد (هفت سال حبس و دو میلیارد ریال جزای نقدی)، سه سال انفصال از خدمت و محرومیت از مشاغل حکومتی نیز بر این فرد بار خواهد شد.

۵۷. کدام مورد مشمول مرور زمان تعقیب می‌شود؟

(۱) حمل تریاک به میزان ده گرم

(۲) کلاهبرداری به میزان دو میلیارد ریال

۳) استفاده بدون مجوز و به صورت علنی از لباس رسمی مأموران نظامی جمهوری اسلامی ایران

۴) جاسوسی به نفع یک دولت بیگانه و به ضرر دولت بیگانه دیگر در قلمرو ایران به نحوی که به امنیت ملی صدمه وارد کند.

پاسخ: گزینه ۳ صحیح است؛ مطابق ماده ۱۰۹ قانون مجازات اسلامی «جرائم ذیل مشمول مرور زمان تعقیب، صدور حکم و اجرای مجازات نمی‌شوند: الف- جرائم علیه امنیت داخلی و خارجی کشور (رد گزینه ۴)؛ ب- جرائم اقتصادی شامل کلاهبرداری و جرائم موضوع تبصره ماده (۳۶) این قانون با رعایت مبلغ مقرر در آن ماده (رد گزینه ۲)؛ پ- جرائم موضوع قانون مبارزه با مواد مخدر (رد گزینه ۱)

۵۸. آزادی مشروط در کدام یک از ضمانت‌اجراها پیش‌بینی شده است؟

۱) حبس تعزیری و بازداشت بدل از جزای نقدی و شلاق

۲) حبس تعزیری و نگهداری در کانون اصلاح و تربیت

۳) تمامی حبس‌ها و نگهداری در کانون اصلاح و تربیت

۴) فقط حبس تعزیری

پاسخ: گزینه ۲ صحیح است؛ مطابق ماده ۵۸ قانون مجازات اسلامی «در مورد محکومیت به **حبس تعزیری**، دادگاه صادرکننده حکم می‌تواند در مورد محکومان به حبس بیش از ده سال پس از تحمل نصف و در سایر موارد پس از تحمل یک سوم مدت مجازات به پیشنهاد دادستان یا قاضی اجرای احکام با رعایت شرایط زیر حکم به آزادی مشروط را صادر کند...» همچنین مطابق ماده ۹۰ قانون مجازات اسلامی «دادگاه می‌تواند با توجه به گزارش‌های رسیده از وضع طفل یا نوجوان و رفتار او در **کانون اصلاح و تربیت** یک بار در رأی خود تجدیدنظر کند و مدت نگهداری را تا یک سوم تقلیل دهد یا نگهداری را به تسلیم طفل یا نوجوان به ولی یا سرپرست قانونی او تبدیل نماید. تصمیم دادگاه مبنی بر تجدیدنظر در صورتی اتخاذ می‌شود که طفل یا نوجوان حداقل یک پنجم از مدت نگهداری در کانون اصلاح و تربیت را گذرانده باشد. رأی دادگاه در این مورد قطعی است. این امر مانع استفاده از آزادی مشروط و سایر تخفیفات قانونی با تحقق شرایط آن‌ها نیست.»

۵۹. نظام نیمه‌آزادی در کدام بزه قابلیت اعمال دارد؟

۱) حبس تا سه ماه

۲) یک تا پنج سال حبس

۳) دو تا ده سال حبس مشروط به گذراندن حداقل یک سوم از دوران حبس

۴) ده تا بیست سال حبس مشروط به گذراندن حداقل یک دوم حبس

پاسخ: گزینه ۲ صحیح است؛ مطابق ماده ۵۷ قانون مجازات اسلامی «در حبس‌های تعزیری درجه پنج تا هفت (بیش از سه ماه تا ۵ سال حبس) دادگاه صادرکننده حکم قطعی می‌تواند مشروط به گذشت شاکی و سپردن تأمین مناسب و تعهد به انجام یک فعالیت شغلی، حرفه‌ای، آموزشی، حرفه‌آموزی، مشارکت در تداوم زندگی خانوادگی یا درمان اعتیاد یا بیماری که در فرآیند اصلاح یا جبران خسارت وارد بر بزه دیده مؤثر است، محکوم را با رضایت خود او، تحت نظام نیمه آزادی قرار دهد. همچنین محکوم می‌تواند در طول دوره تحمل مجازات در صورت دارا بودن شرایط قانونی، صدور حکم نیمه آزادی را تقاضا نماید و دادگاه موظف به رسیدگی است. تبصره - مقررات این ماده در مورد حبس‌های تعزیری درجه دو، درجه سه و درجه چهار (بیش از ده سال تا ۲۵ سال حبس)، در صورت گذراندن یک‌چهارم مدت حبس قابل اعمال است.»

۶۰. فردی به دلیل ارتکاب قتل غیرعمدی ناشی از رانندگی بدون داشتن گواهینامه به سه سال حبس محکوم شده است. وی سه ماه پس از تحمل کل مجازات مجدداً بدون داشتن گواهینامه مرتکب قتل غیرعمدی ناشی از رانندگی (با مجازات قانونی ۲ تا ۳ سال حبس) می‌شود. وی بابت جرم اخیر به چه مجازاتی محکوم می‌شود؟

(۱) به حبس از دو تا سه سال محکوم می‌شود.

(۲) به حبس از دو سال و نیم تا سه سال محکوم می‌شود.

(۳) به حبس از سه سال تا سه سال و نه ماه محکوم می‌شود.

(۴) به حبس از سه سال تا سه سال و نه ماه محکوم می‌شود و تعیین مجازات جایگزین حبس در مورد او ممنوع است.

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است؛ مطابق ماده ۱۳۷ قانون مجازات اسلامی «هرکس به علت ارتکاب جرم عمدی به موجب حکم قطعی به یکی از مجازات‌های تعزیری از درجه یک تا درجه پنج محکوم شود و از تاریخ قطعیت حکم تا حصول اعاده حیثیت یا شمول مرور زمان اجرای مجازات، مرتکب جرم عمدی تعزیری درجه یک تا شش گردد، حداقل مجازات جرم ارتكابی میانگین بین حداقل و حداکثر مجازات قانونی آن جرم است و دادگاه می‌تواند وی را به بیش از حداکثر مجازات تا یک‌چهارم آن محکوم کند.» بنابراین جرم غیرعمدی مشمول مقررات تکرار جرم نخواهد شد.

جزای اختصاصی

۶۱. در کدام مورد حد قذف، ساقط می‌گردد؟

(۱) هرگاه متهم قبل از اثبات جرم توبه کند.

(۲) هرگاه مقذوف فوت کند و حداقل یکی از وراثت، قاذف را عفو کند.

(۳) هرگاه مردی همسرش را پس از قذف به زنای پیش از زوجیت لعان کند.

(۴) هرگاه دو نفر همدیگر را قذف کنند، البته به شرط آن که قذف آن‌ها همانند یکدیگر باشند.

پاسخ: گزینه ۳ صحیح است؛ مطابق ماده ۲۶۱ قانون مجازات اسلامی «در موارد زیر حد قذف در هر مرحله از مراحل تعقیب، رسیدگی و اجرا ساقط می‌شود: الف- هرگاه مقذوف، قاذف را تصدیق نماید. ب- هرگاه آنچه به مقذوف نسبت داده شده با شهادت یا علم قاضی اثبات شود. پ- هرگاه مقذوف و در صورت فوت وی، ورثه او، گذشت کند. ت- هرگاه مردی زنش را پس از قذف به زنا یا پیش از زوجیت یا زمان زوجیت لعان کند. ث- هرگاه دو نفر یکدیگر را قذف کنند، خواه قذف آن‌ها همانند، خواه مختلف باشد. تبصره- مجازات مرتکبان در بند (ث)، سی و یک تا هفتاد و چهار ضربه شلاق تعزیری درجه شش است. (رد گزینه ۴)»

۶۲. الف به منظور سرقت، کلیدی برای ب می‌سازد و به همین منظور سلاحی نیز در اختیار وی می‌گذارد. ب با استفاده از کلید و با همراه داشتن سلاح از منزل مورد نظر که کلید برای آن ساخته شده، سرقت می‌کند. الف مرتکب چه جرمی (جرائمی) شده است؟

(۱) بزه ساخت کلید برای جرم و دو فقره معاونت در سرقت مسلحانه

(۲) بزه ساخت کلید برای جرم و معاونت در سرقت مسلحانه

(۳) معاونت در سرقت مسلحانه و تبانی برای بردن مال غیر

(۴) فقط معاونت در سرقت مسلحانه

پاسخ: گزینه ۲ صحیح است؛ مطابق ماده ۶۶۴ قانون تعزیرات «هر کس عالماً عامداً برای ارتکاب جرمی اقدام به ساخت کلید یا تغییر آن نماید یا هر نوع وسیله‌ای برای ارتکاب جرم بسازد، یا تهیه کند به حبس از سه ماه تا یک سال و تا (۷۴) ضربه شلاق محکوم خواهد شد.» علاوه بر این جرم، فرد با دادن سلاح مرتکب جرم معاونت در سرقت مسلحانه نیز شده است.

۶۳. کدام گزینه می‌تواند با وجود سایر شرایط قانونی، باعث تحقق جرائم رشا و ارتشا شود؟

(۱) انجام معامله با کارمند دولت از سوی ارباب رجوع با بهای غیرواقعی فاحش

(۲) قول دادن پول از سوی ارباب رجوع به کارمند دولت و پذیرش آن قول از سوی کارمند

(۳) پذیرش پیشنهاد کارمند دولت از سوی ارباب رجوع مبنی بر بخشیدن خانه‌ای به کارمند

(۴) ثبت نام خارج از نوبت فرزند کارمند دولت در مدرسه دولتی تحت مدیریت ارباب رجوع

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است؛ دقت داشته باشید که رشا و ارتشا با دادن و گرفتن مال یا انجام معامله صورت می‌گیرد و صرف قول دادن یا پذیرفتن وعده تا وقتی که مال گرفته نشده است، رشا و ارتشا محسوب نمی‌شود (رد گزینه ۲ و ۳) همچنین موضوع رشا و ارتشا باید مال باشد و موارد غیر مالی رشا و ارتشا محسوب نمی‌گردد. (رد گزینه ۴)

۶۴. کدام معیار ضمان دیه در جنایت خطای محض بالمباشره است؟

(۱) صرفاً صدق استناد

۲) صرفاً تقصیر مرتکب

۳) تقصیر مرتکب و صدق استناد

۴) تقصیر مرتکب و استناد جنایت به وی هیچ یک معیار نیست.

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است؛ در جنایت خطای محض همان گونه که از نامش پیداست، برای ضمان دیه نیازی به تقصیر نیست و صرف صدق استناد جنایت به مرتکب کفایت می کند.

۶۵. اعضای یک گروه با استفاده از شیوه های کنترل ذهن در فضای مجازی با انجام اقداماتی ضمن تسلط روانی بر سه تن، اطلاعات مالی آن ها را تحصیل و با ورود آنلاین به پنل کاربری آن ها، حساب بانکی هر سه نفر را خالی می کنند. اعضای گروه مرتکب چه جرمی (جرائمی) شده اند؟

۱) فقط سرقت رایانه ای

۲) فقط کلاهبرداری رایانه ای

۳) عنوان مجرمانه خاص تسلط روانی بر دیگری و سرقت رایانه ای

۴) عنوان مجرمانه خاص تسلط روانی بر دیگری و کلاهبرداری رایانه ای

پاسخ: گزینه ۴ صحیح است؛ مطابق ماده ۵۰۰ مکرر قانون تعزیرات «هر کس در قالب فرقه، گروه، جمعیت یا مانند آن و استفاده از شیوه های کنترل ذهن و القاءات روانی در فضای واقعی یا مجازی مرتکب اقدامات زیر گردد، چنانچه رفتار وی مشمول حد نباشد، به حبس و جزای نقدی درجه پنج یا یکی از این دو مجازات و محرومیت از حقوق اجتماعی درجه پنج محکوم می گردد. مجازات سردستگی فرقه یا گروه مزبور مطابق ماده (۱۳۰) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱/۲/۱۳۹۲ تعیین می شود:

۱- هر اقدامی که موجب تسلط روانی یا جسمی بر دیگری شود به نحوی که فرد مورد بهره کشی و سوءاستفاده جنسی، جسمی یا مالی واقع شود و یا در اثر آسیب رسانی به قدرت تصمیم گیری فرد و تشویق وی به ارتکاب جرائمی از قبیل اعمال منافی عفت، مصرف مشروبات الکلی، مواد مخدر و یا مواد روان گردان، خودآزاری یا دیگرزنی، فرد مرتکب این اقدامات گردد...» دقت داشته باشید که این افراد با تحصیل اطلاعات مالی، مرتکب سرقت رایانه ای نیز شده اند.

۶۶. توزیع داروهای رایج در سقط جنین در چه صورتی جرم است؟

۱) مطلقاً جرم است.

۲) تنها به صورت سازمان یافته جرم است.

۳) تنها توزیع از طریق فضای مجازی و بدون نسخه پزشک جرم است.

۴) خارج از سامانه ردیابی و رهگیری فرآورده‌های دارویی وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی جرم است.

پاسخ: گزینه ۴ صحیح است؛ مطابق ماده ۵۸ قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت «توزیع داروهای رایج در سقط جنین فقط برای عرضه مراکز درمانی بیمارستانی دارای مجوز از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در داروخانه‌های آنها مجاز است. هرگونه خرید، فروش و پخش داروهای مذکور، خارج از سامانه ردیابی و رهگیری فرآورده‌های دارویی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و نگهداری و حمل این داروها بدون نسخه پزشک جرم است و مشمول مجازات‌های تعزیری درجه سه تا شش موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی می‌شود.»

۶۷. درباره پول‌شویی کدام جمله درست است؟

(۱) چنانچه کارمند دولت به جهت عدم موفقیت در انجام کار، بخشی از رشوه را به راشی برگرداند، راشی و مرتشی مرتکب پول‌شویی نیز شده‌اند.

(۲) اگر کلاهبردار، ارز موضوع کلاهبرداری را بفروشد و ریال دریافت کند و با مبلغ ریالی خودرویی بخرد، علاوه بر جرم منشأ، مرتکب دو فقره پول‌شویی شده است.

(۳) اقدام مدیر دولتی مبنی بر برداشت و تصاحب وجه سپرده شده و سپس خرید ویلایی با آن مال برای همسرش پول‌شویی محسوب نمی‌شود.

(۴) در معامله معارض، اگر خریدار از مالک نبودن فروشنده آگاه باشد، با انجام معامله مرتکب پول‌شویی شده است.

۶۷. گزینه ۲ صحیح است؛ مطابق ماده ۲ قانون مبارزه با پول‌شویی «پول‌شویی عبارت است از:

الف - تحصیل، تملک، نگهداری یا استفاده از عواید حاصل از ارتکاب جرائم با علم به منشأ مجرمانه آن.

ب - تبدیل، مبادله یا انتقال عوایدی به منظور پنهان یا کتمان کردن منشأ مجرمانه آن با علم به اینکه به طور مستقیم یا غیرمستقیم از ارتکاب جرم به‌دست آمده یا کمک به مرتکب جرم منشأ به نحوی که وی مشمول آثار و تبعات قانونی ارتکاب آن جرم نشود.

پ - پنهان یا کتمان کردن منشأ، منبع، محل، نقل و انتقال، جابه‌جایی یا مالکیت عوایدی که به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم در نتیجه جرم تحصیل شده باشد.»

۶۸. کاربری در حال جستجو در فضای مجازی متوجه برخی داده‌های سری در حال انتقال در سامانه رایانه‌ای می‌شود. وی با تحصیل داده‌ها که مربوط به سیاست ارزی کشور است و ارائه آن به یکی از صرافان داخلی مبالغ قابل توجهی دریافت می‌نماید. اقدام این شخص چه جرمی است؟

(۱) اخلال در نظام اقتصادی کشور

۲) سرقت رایانه‌ای از طریق ربایش داده‌های متعلق به دولت

۳) ایجاد اختلال در داده‌ها و سامانه‌های رایانه‌ای و مخابراتی

۴) جاسوسی رایانه‌ای از طریق در دسترس قرار دادن داده‌ها به اشخاص فاقد صلاحیت

پاسخ: گزینه ۴ صحیح است؛ مطابق ماده ۳ قانون جرائم رایانه‌ای در فصل جاسوسی رایانه‌ای «هرکس به طور غیرمجاز نسبت به داده‌های سری در حال انتقال یا ذخیره شده در سامانه‌های رایانه‌ای یا مخابراتی یا حامل‌های داده مرتکب اعمال زیر شود، به مجازات‌های مقرر محکوم خواهد شد:

الف) دسترسی به داده‌های مذکور یا تحصیل آن‌ها یا **شنود محتوای سری در حال انتقال**، به حبس از یک تا سه سال یا جزای نقدی از بیست میلیون (۲۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تا شصت میلیون (۶۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال یا هر دو مجازات.

ب) در دسترس قرار دادن داده‌های مذکور برای اشخاص فاقد صلاحیت، به حبس از دو تا ده سال.»

۶۹. در کدام مورد، شخص مشمول منع مداخله در معاملات دولتی نمی‌شود؟

۱) معامله کالای انحصاری دولت با دولت توسط معاون وزیر

۲) انعقاد قرارداد حق‌العمل‌کاری با شهرداری توسط شرکتی که عروس شهردار ۵ درصد سهام شرکت را داراست.

۳) شرکت در مناقصه یک شرکت دولتی توسط شرکتی که بازرسی آن بر عهده‌ی یکی از کارکنان یک سازمان دولتی است.

۴) انعقاد قرارداد بهره‌برداری از معادن طبقه سوم با وزارت صمت توسط کارمند بنگاه خیریه‌ای که از دولت کمک مستمر دریافت می‌کند.

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است؛ مطابق بند ۱ و تبصره ۱ ماده اول قانون راجع به منع مداخله وزرا و نمایندگان مجلسین و کارمندان در معاملات دولتی و کشوری (رد گزینه ۲) و بند ۷ ماده اول (رد گزینه ۳) و بند ۷ ماده اول (رد گزینه ۴) و طبق تبصره ۴ ماده اول «معاملات اجناس و کالاهای انحصاری دولت و امور مطبوعاتی دولت و شهرداری‌ها موضوع این قانون مستثنی است.»

۷۰. تحقق جرم تصرف غیرقانونی موضوع ماده ۵۹۸ قانون مجازات اسلامی (تعزیرات) از ناحیه کدام‌یک از افراد امکان‌پذیر است؟

۱) کارمندان اعم از اینکه در هر شرکت خصوصی یا دولتی شاغل باشند.

۲) کارمندان شاغل در شورای صنفی کارگری

۳) کارمندان بانک‌های خصوصی

۴) کارمندان مؤسسات خیریه

پاسخ: گزینه ۳ صحیح است؛ طبق رأی وحدت رویه ۷۹۸ «مطابق ماده ۵۹۸ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۵ مأمورین به خدمات عمومی همانند کارکنان دولت مشمول حکم مقرر در خصوص تصرف غیرقانونی نسبت به وجوه یا سایر اموال سپرده شده به آنها برحسب وظیفه هستند. کارکنان بانکهای خصوصی که تحت نظارت بانک مرکزی، به ارائه خدمات گسترده پولی و بانکی به مردم می‌پردازند، از مصادیق مأمورین به خدمات عمومی محسوب می‌شوند و مشمول مجازات مقرر در ماده فوق‌الذکر هستند.»

۷۱. در کدام مورد، مرتکب مفسد فی‌الارض محسوب نمی‌شود؟

(۱) وارد کردن ۴۰ کیلوگرم تریاک به داخل ایران

(۲) حمل کردن ۵۰ گرم هروئین با استفاده از نوجوانان زیر ۱۸ سال

(۳) پخش گسترده مواد سمی به گونه‌ای که موجب اخلاص شدید در نظم عمومی کشور گردد.

(۴) به همراه داشتن سلاح شکاری توسط یکی از شرکای حمل ۴۰ گرم هروئین به قصد مقابله با مأموران

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است؛ مطابق بند الف ماده ۴۵ قانون اصلاح قانون مبارزه با مواد مخدر و الحاق موادی به آن (رد گزینه ۴)، بند ب (رد گزینه ۲) و بند ت که وارد کردن بیش از ۵۰ کیلوگرم تریاک را افساد فی‌الارض می‌داند و طبق ماده ۲۸۶ قانون مجازات اسلامی (رد گزینه ۳)

۷۲. در جرم پول‌شویی در چه صورتی اثبات صحت معاملات و تحصیل اموال بر عهده متصرف قرار می‌گیرد؟

(۱) هرگاه ظن نزدیک به علم به عدم صحت وجود داشته باشد.

(۲) در صورتی که ارزش اموال بیش از یک میلیارد ریال باشد.

(۳) هرگاه در مورد صحت آنها تردید وجود داشته باشد.

(۴) در همه حالات، مسئولیت اثبات بر عهده دادستان است.

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است؛ مطابق تبصره ۱ ماده ۲ قانون مبارزه با پول‌شویی «هرگاه ظن نزدیک به علم به عدم صحت معاملات و تحصیل اموال وجود داشته باشد مانند آن که نوعاً و با توجه به شرایط امکان تحصیل آن میزان دارایی در یک زمان مشخص وجود نداشته باشد مسئولیت اثبات صحت آنها بر عهده متصرف است.»

۷۳. در مورد جنایت بر نفس و عضو، هرگاه مرتکب، عمداً کاری انجام دهد که نوعاً موجب جنایت ایجاد شده می‌گردد و مدعی گردد که قصد ارتکاب آن جنایت را نداشته و متوجه نبوده که آن کار نوعاً موجب چنین جنایتی می‌شود؛ اگر جنایت به علت حساسیت زیاد موضوع واقع شده باشد که نوعاً شناخته شده نباشد، چنین جنایتی چه حکمی خواهد داشت؟

(۱) با احراز قصد فعل مرتکب در ایراد صدمه، جنایت واقع شده در حکم جنایات عمدی است.

۲) جنایت واقع شده غیر عمدی بوده و مشمول جنایات در حکم شبه عمد خواهد بود.

۳) آگاهی و توجه مرتکب باید اثبات شود والا جنایت غیر عمدی خواهد بود.

۴) عدم آگاهی را مرتکب باید ثابت کند و الا جنایت عمدی خواهد بود.

پاسخ: گزینه ۳ صحیح است؛ مطابق تبصره ۱ ماده ۲۹۰ قانون مجازات اسلامی «در بند (ب) عدم آگاهی و توجه مرتکب باید اثبات گردد و در صورت عدم اثبات، جنایت عمدی است مگر جنایت واقع شده فقط به علت حساسیت زیاد موضع آسیب، واقع شده باشد و حساسیت زیاد موضع آسیب نیز غالباً شناخته شده نباشد که در این صورت آگاهی و توجه مرتکب باید اثبات شود و در صورت عدم اثبات، جنایت عمدی ثابت نمی‌شود.» دقت داشته باشید مواردی مانند در حکم عمد یا در حکم شبه عمد در هر حالتی گزینه نادرست هستند.

۷۴. در کدام مورد، مرتکب به مجازات جرم نشر اکاذیب محکوم نمی‌شود؟

۱) اهانت به مراجع مسلم تقلید در نشریات

۲) تبلیغ و ترویج اسراف و تبذیر در نشریات

۳) نسبت دادن عمدی تمام یا بخش قابل توجهی از آثار و نوشته‌های دیگران به خود به صورت ترجمه در نشریات

۴) انتشار نشریه به گونه‌ای که اکثر مطالب آن مغایر با آن چیزی باشد که متقاضی به نوع آن متعهد شده است.

پاسخ: گزینه ۴ صحیح است؛ مطابق تبصره ۲ و بند ۲ ماده ۶ قانون مطبوعات (رد گزینه ۲) بند ۸ (رد گزینه ۱) و بند ۱۰ (رد گزینه ۳) گزینه ۱ صحیح می‌باشد. انتشار نشریه به گونه‌ای که اکثر مطالب آن مغایر باشد با آنچه که متقاضی به نوع آن متعهد شده است، به موجب ماده ۷ قانون فوق‌الذکر جرم مستقل محسوب می‌گردد.

۷۵. کدام مورد با قسامه ثابت نمی‌شود؟

۱) دیه ناشی از قتل غیر عمدی

۲) مجازات تعزیری ایراد جرح عمدی

۳) قصاص ناشی از قتل عمدی

۴) دیه ناشی از ایراد جراحت غیر عمدی

پاسخ: گزینه ۲ صحیح است؛ مطابق رأی وحدت رویه ۸۱۵ «با عنایت به تعریف «قسامه» در ماده ۳۱۳ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ و اینکه مطابق ماده ۲۰۸ این قانون «حدود و تعزیرات با سوگند نفی یا اثبات نمی‌شود لکن قصاص، دیه، ارش و ضرر و زیان ناشی از جرائم، مطابق مقررات این قانون با سوگند اثبات می‌گردد» و صراحت تبصره ماده ۱۶۰ همین قانون مبنی بر اینکه

قسامه «برای اثبات یا نفی قصاص و دیه معتبر است» و همچنین، با توجه به اینکه مطابق ماده ۴۵۶ قانون یادشده، در جنایت بر اعضا و منافع، حق قصاص با قسامه ثابت نمی‌شود، بنابراین، «قسامه» دلیلی است که صرفاً برای اثبات حق خصوصی اشخاص در موارد منصوص معتبر دانسته شده (و نه به طور مطلق) و در نتیجه تعیین مجازات تعزیری برای جنبه عمومی جرم، بر اساس آن، فاقد وجه قانونی است.»

جرم‌شناسی

۷۶. بر اساس نظریه فعالیت‌های روزمره برای وقوع جرم وجود کدام یک از شرایط ضروری است؟

(۱) فقدان مانع مؤثر - دسترسی به بزه‌دیده - مهارت در ارتکاب جرم

(۲) آماج مناسب - مهارت در ارتکاب جرم - بزهکار بالقوه

(۳) آماج مناسب - فقدان مانع مؤثر - بزهکار بالقوه

(۴) بزهکار بالقوه - آماج مناسب - وجود مانع مؤثر

پاسخ: گزینه ۳ صحیح است؛ در نظریه فعالیت‌های روزمره میزان وقوع جرم و قربانی شدن در ارتباط با سه متغیر مهم می‌باشد: نخست، در دسترس بودن اهداف یا آماج مناسب (مانند خانه‌هایی که دارای اجناس مرغوب و گران‌قیمت هستند)؛ دوم، وجود یک بزهکار بالقوه و با انگیزه (مانند شمار زیاد افراد بیکار) و سوم، عدم حضور مانع مناسب (مانند پلیس، مالک خانه، دوستان و بستگان). اجتماع این عوامل، احتمال وقوع جرائم را افزایش می‌دهد.

۷۷. قیود چهارگانه نظریه تقید (پیوند) اجتماعی هیرشی کدام است؟

(۱) پیوستگی، وابستگی، مشارکت، تعهد

(۲) وابستگی عاطفی، تعهد و پایبندی، مشارکت، اعتقاد به خوب بودن قانون

(۳) پذیرش اجتماعی، باورمندی به حکومت، هم‌نوایی با فرهنگ اجتماعی، تعهد و پایبندی

(۴) پیوستگی با جامعه مدنی، اعتقاد به خوب بودن قانون، توانمندی‌های اجتماعی، تعهد و پایبندی

پاسخ: گزینه ۲ صحیح است؛ هیرشی معتقد است که چهار عنصر اصلی باعث پیوند فرد و جامعه می‌شوند: وابستگی (Attachment)، تعهد (Commitment)، مشارکت (Involvement) و اعتقاد (Belief)

۷۸. مهم‌ترین نقاط ضعف و قوت مکتب تحقیق (اثباتی) به ترتیب کدام است؟

(۱) سلب مسئولیت از مجرم - پذیرش نظام کیفری

۲) طبقه‌بندی جرائم - مطالعه علمی پدیده مجرمانه

۳) جبرگرایی - استفاده از روش‌های تجربی در تبیین جرم

۴) قائل شدن به مجرم بالفطره - مطالعه فیزیولوژیک مجرمان

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است.

۷۹. استفاده از عدالت آماری برای پیش‌بینی میزان خطرناکی و نوع رفتار مجرمان در آینده، ناظر به کدام نظریه است؟

۱) مدیریت ریسک

۲) معاشرت‌های ترجیحی

۳) عوام‌گرایی کیفری

۴) کیفرگرایی

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است؛ نظریه‌ی مدیریت ریسک جرم بر استفاده از مجازات‌ها و اقدامات پیشگیری وضعی برای ناتوان‌سازی تأکید دارد. ناتوان‌سازی مستلزم پیش‌بینی رفتارهای مجرم در آینده است و نظام تعیین کیفر می‌تواند با در اختیار داشتن اطلاعات کمی و کیفی نسبت به مجرمین و درجه خطرناکی مجرم، با استفاده از اطلاعات آماری در مورد چگونگی مدیریت خطر مذکور تصمیم‌گیری کند.

۸۰. تعمیم‌پذیری نتایج به دست آمده از نظرسنجی از بزه‌دیدگان مستلزم استفاده از کدام یک از روش‌های نمونه‌گیری است؟

۱) گلوله برفی

۲) خوشه‌ای

۳) تصادفی

۴) تمام‌شماری

۸۰. گزینه ۳ صحیح است.

۸۱. مقصود از اعتبار تجربی در آزمون نظریه‌های جرم‌شناسی چیست؟

۱) نظریه تا چه اندازه قابلیت آزمون دارد.

۲) نظریه تا چه اندازه شفاف و قابل درک است.

۳) نظریه تا چه اندازه از طریق شواهد تجربی حمایت می‌شود.

۴) نظریه تا چه اندازه از روش‌های تجربی استفاده کرده است.

پاسخ: گزینه ۳ صحیح است.

۸۲. کدام گزینه در آئین‌نامه میانجی‌گری در امور کیفری (مصوب ۱۳۹۵) پیش‌بینی نشده است؟

۱) امکان ارجاع به میانجی‌گری در مواردی که دستگاه‌های دولتی شاکی یا مشتکی‌عنه هستند.

۲) ممنوعیت تقاضای ایجاد مؤسسه میانجی‌گری برای کارکنان شاغل در قوه قضائیه

۳) محرمانه بودن کلیه مطالب و اظهارات طرفین در فرایند میانجی‌گری

۴) ممنوعیت حضور مستقل وکلای طرفین در فرایند میانجی‌گری

پاسخ: گزینه ۴ صحیح است؛ مطابق ماده ۳ آئین‌نامه میانجی‌گری در امور کیفری «ارجاع به میانجی‌گری در مواردی که ادارات و دستگاه‌های دولتی شاکی هستند با رعایت قوانین و مقررات مربوط بلامانع است.» (رد گزینه ۱) همچنین طبق تبصره ماده ۱۲ «کارکنان شاغل در قوه قضائیه اعم از قضایی و اداری و همچنین ضابطان دادگستری نمی‌توانند متقاضی ایجاد مؤسسه میانجی‌گری شوند.» (رد گزینه ۲) و نیز مطابق ماده ۲۲ «کلیه مطالب و اظهارات طرفین در فرایند میانجی‌گری جنبه محرمانه دارد.» (رد گزینه ۳)

۸۳. کدام یک از مشاغل در حوزه جرم‌یابی قرار نمی‌گیرند؟

۱) مأموران تعلیق مراقبتی و اصلاح مجرمان

۲) مأموران بازسازی صحنه جرم

۳) افسران تشخیص هویت

۴) پزشکان قانونی

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است.

۸۴. ضرورت توجه به مسئله ریزگردها در خوزستان ذیل کدام مبحث جرم‌شناسی سبز مطرح می‌شود؟

۱) عدالت بوم‌شناختی

۲) عدالت اکولوژیک

۳) دموکراسی زیست‌محیطی

۴) عدالت زیست‌محیطی

پاسخ: گزینه ۴ صحیح است.

۸۵. تئوری سیستم‌های براون فون برنر در حیطه کدام شاخه جرم‌شناسی مطرح است؟

(۱) سبز

(۲) رشدمدار

(۳) سایبری

(۴) اقتصادی

پاسخ: گزینه ۲ صحیح است؛ رویکرد روان‌شناس آمریکایی، براون فون برنر رویکردی به رشد انسان است و دیدگاه بسیار متفاوتی را در مورد تأثیرات بافتی بر رشد ارائه می‌دهد. این نظریه شخص را به صورتی در نظر می‌گیرد که در یک سیستم پیچیده روابط رشد می‌کند که چندین سطح از محیط اطراف بر او تأثیر می‌گذارند.

۸۶. کدام حالت بالینی زیر در اندیشه پایه‌گذاران جرم‌شناسی علمی، برای جامعه خطرناک است؟

(۱) بالا بودن استعداد مجرمانه و قابلیت انطباق اجتماعی

(۲) پایین بودن استعداد مجرمانه و قابلیت انطباق اجتماعی

(۳) بالا بودن استعداد مجرمانه و پایین بودن قابلیت انطباق اجتماعی

(۴) پایین بودن استعداد مجرمانه و بالا بودن قابلیت انطباق اجتماعی

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است.

۸۷. مفهوم محوری در تعریف جرم در نظریه‌های تضاد چیست؟

(۱) تعارض منافع

(۲) توافق اجتماعی

(۳) نقض هنجارهای اخلاقی

(۴) نقض هنجارهای قانونی

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است.

۸۸. کدام مکتب جرم‌شناسی، به دنبال مجازات رفتار بزهکارانه است نه شخصیت بزهکار

(۱) تحقیقی

(۲) نئوکلاسیک

(۳) کلاسیک

(۴) دفاع اجتماعی

پاسخ: گزینه ۳ صحیح است.

۸۹. کدام نظریه جرم‌شناسی خانواده را مرکز آموزش‌های اجتماعی مبتنی بر جنسیت می‌داند؟

(۱) خرده‌فرهنگ کوهن

(۲) پیوند تراویس هیرشی

(۳) کارکردگرایی تالکوت پارسونز

(۴) معاشرت ترجیحی ادوین ساترلند

پاسخ: گزینه ۳ صحیح است.

۹۰. در کدام‌یک از نظریه‌های جامعه‌شناسی جرم، ارائه فراروایت (نظریه عام) نفی شده است؟

(۱) پست مدرن

(۲) کارکردگرا

(۳) کنش متقابل

(۴) جامعه مخاطره‌آمیز (خطر)

پاسخ: گزینه ۱ صحیح است؛ یکی از عمده‌ترین ویژگی‌های پست مدرنیسم، انکار فراروایت‌ها (Metanarratives) است. از نظر پست مدرنیست‌ها، فراروایت‌ها، مجموعه‌ای از صورت‌بندی‌ها و الگوهای عقلانی، تاریخی، اقتصادی، اجتماعی و ارزشی هستند که پایه‌های مشترکی به مدرنیته می‌بخشند که باید آن را نفی نمود.